

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a TANÁCS-ADÓ Pénzügyi Gazdasági Zrt. (4030 Debrecen, Fokos u. 14.) felszámoló részéről megbízott Dr. Braun András jogtanácsos által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Farkas és Nagy Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Csapó u. 13. II/6; ügyintéző: Dr. Nagy Zsolt ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, 200 454 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. július 7-én meghozott 1.G.40.231/2008/9. számú ítélete ellen, az alperes részéről 10. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6000 (Hatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 12 000 (Tizenkettőezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott, 9. sorszámu ítéletében kötelezte az alperest arra, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200 454 Ft-ot és annak 2001. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301.§ (1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatait, valamint 12 500 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint az alperes beltagja a felperes gazdasági társaságnak, amely társaság felszámolását a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság az 1999. december 3-án jogerőre emelkedett végzésével rendelte el. A felszámolást elrendelő végzés az alperes részére 1999. november 15-én került kézbesítésre.

Az alperes 1999. december 2-i fordulónappal elkészítette és átadta a felszámolónak a betéti társaság tevékenységet záró mérlegét, amelyben pénzeszközként 252 000 Ft-ot tüntetett fel azzal, hogy abból 60 454 Ft a társaság pénztárában, 186 996 Ft pedig a bankszámláján állt rendelkezésre.

A bankszámlán rendelkezésre állt összegből 140 000 Ft-ot az alperes 1999. december 15-én felvett. A felvett összeget, valamint a pénztárban rendelkezésre állt 60 454 Ft-ot az

alperes a felszámoló részére nem adta át, azokból - a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedését követően - a társaság hitelezői felé teljesített kifizetéseket.

A felperes a végleges formában fenntartott keresetében 200 454 Ft és ennek az összegnek a keresetében részletezettek szerinti késedelmi kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a keresetben megjelölt összegeket a betéti társasággal szemben fennállt hitelezői követelések kielégítésére fordította, ezért a felperes részéről állított gazdagodás nem nála, hanem az így kielégített hitelezőknél jelentkezett.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a főkövetelés tekintetében teljes egészében, a járulékok tekintetében pedig részben találta alaposnak.

„A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló, 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 34.§ (1) bekezdésébe és a 31.§ (1) bekezdésébe foglalt rendelkezésekre hivatkozással megállapította, hogy az alperes a felszámolás kezdő időpontját követő 45 napon belül köteles volt a felszámolónak átadni a tevékenységet záró mérlegben feltüntetett pénzkészletet.

Megállapította továbbá, hogy a felszámolás kezdő időpontját követően az alperes már nem volt jogosult pénzt felvenni a felperes bankszámlájáról, ezért a bankszámláról felvett, valamint a társaság pénztárában rendelkezésre állt összegekkel az alperes a felperes rovására jogalap nélkül gazdagodott.

Az alperes a felszámolási eljárás elrendeléséről - nem vitásan - 1999. november 15-én értesült, tehát a gazdagodás visszatérítésének kötelezettségével az alperesnek számolnia kellett. Ennek következtében pedig az alperes annak ellenére köteles a gazdagodás visszatérítésére, hogy attól már a visszakövetelést megelőzően elesett.

A tőkeösszeg után járó késedelmi kamat mértékét az elsőfokú bíróság - a 2003. július 1. és 2003. július 30. közötti időszak kivételével - a keresetben megjelölt mértékben, a 2003. július 1. és 2003. július 30. közötti időszak vonatkozásában pedig a Ptk. 301.§ (1) bekezdésében meghatározott mértékben állapította meg, és a felperesnek az ezt meghaladó mértékű késedelmi kamat megfizetése iránt előterjesztett keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben a sérelmezett ítélet megváltoztatását és a felperes teljes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le, amikor azt állapította meg, hogy ő a felperes rovására jogalap nélkül gazdagodott és - arra tekintettel, hogy a gazdagodás visszatérítésével számolnia kellett - köteles azt a felperes részére visszatéríteni.

Kiemelte, hogy a felszámolást elrendelő végzés abban az időpontban, amikor ő azt átvette még nem volt jogerős. Ezért - álláspontja szerint - a végzéshez nem fűződhetnek azok a jogkövetkezmények, amelyekre az elsőfokú bíróság az ítéletében hivatkozott.

Hivatkozott arra is, hogy a keresetben megjelölt pénzüsségeket nem a saját részére vette fel, abból a betéti társaság hitelezőinek teljesített kifizetéseket még a felszámolás kezdő időpontja előtt, ezért az adott esetben a jogalap nélküli gazdagodás „szóba sem kerülhet”.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy 1999. november 15-én a felszámoló tájékoztatta az alperest a még nem jogerős felszámolási eljárás elrendeléséről és annak „várható jogkövetkezményeiről”.

A Bírósági Határozatok című folyóirat 2003. évi számában 961. sorszámon, valamint a 2004. évi számában 469. sorszámon közzétett eseti határozatokra hivatkozással állította továbbá, hogy a felszámolás kezdő időpontja objektív időpont, amely független attól, hogy az érdekeltek arról mikor értesültek.

Annak következtében pedig, hogy a bírósági gyakorlat szerint a felszámolás kezdő időpontja után a felszámolási eljáráson kívül a jogszerű követelések jóhiszemű kiegyenlítésére sincs lehetőség, a kereset elbírálása szempontjából az alperesnek az a hivatkozása is közömbös volt, hogy a felvett összegeket - állítása szerint - az adós hitelezőinek kielégítésére fordította. Mindemellett megjegyezte, hogy a rendelkezésre álló bizonylatokból és számlákból azt lehetett megállapítani, hogy a kifizetések nem a hitelezők kielégítését szolgálták, hanem „saját célból” történtek.

A peres felek a másodfokú eljárásban tárgyalás tartását nem kérték. Ezért az ítéletábra az alperes fellebbezését a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja, valamint a (2), (3) és (4) bekezdései alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felek nem terjesztettek elő fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító rendelkezése és annak indokolása ellen, ezért az ítéletnek ez a része a Pp. 228.§ (1) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - csak a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Az ítéletábra a felperes nyilvános cégadatai alapján az elsőfokú bíróság részéről megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy az alperes 1993. február 1-től kezdődően a felszámolás kezdő időpontjáig (1999. december 3-ig) a felperes gazdasági társaság képviselőre jogosult vezető tisztségviselője is volt.

Az alperes fellebbezése az így kiegészített tényállásra is figyelemmel alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett bizonyítékok alapján érdemben helyesen állapította meg, hogy a felperes keresete a túlnyomó részében megalapozott volt, annak jogszabályi alapjaként azonban tévesen hivatkozott a Ptk. 361.§-ára.

Tény, hogy a felperes a végleges formában fenntartott keresete jogszabályi alapjaként a Ptk. 361.§-át jelölte meg. A felperes részéről megjelölt jogcím azonban az elsőfokú bíróságot nem köthette, figyelemmel arra a következetesen érvényesülő bírósági gyakorlatra, amely szerint a Pp. 215.§ (1) bekezdésében meghatározott kereseti kérelemhez kötöttség nem jelentett egyben jogcímhez kötöttséget is. Ezért a bíróságnak a jogvita érdemi eldöntése során a felek által előadott tényekből kellett kiindulnia. A bíróság feladata ugyanis a kereseti kérelem alapjául szolgáló jogviszony elbírálása volt, amely döntését nem akadályozhatta az, hogy a felperes a követelése jogcímét helytelenül jelölte meg. (EBH.2004/1143. számú jogeset)

A jelen esetben a felperesnek az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataiból pedig azt lehetett megállapítani, hogy a felperes keresete azon a tényállításon alapult, hogy az alperes az általa a tevékenységet záró mérlegben feltüntetett 252 000 Ft pénzeszközből 200 454 Ft-tal a felszámoló felé nem számolt el.

A felperesnek erre a nyilatkozatára tekintettel a kereset elbírálása során nem annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy az abban megjelölt összeget az alperes milyen célra fordította, hanem annak, hogy a tevékenységet záró mérlegben feltüntetett pénzeszközök a felszámolás kezdő időpontjában valóban az adós gazdasági társaság rendelkezésére álltak-e.

A felszámolás alá került gazdasági társaság vezető tisztségviselője ugyanis a cég tevékenységet lezáró mérlegében feltüntetett vagyonnal a felszámoló felé elszámolási kötelezettséggel tartozik, figyelemmel a Cstv. 31.§ (1) bekezdésében és a Ptk. 193.§ (1) bekezdésében foglaltakra.

A fenti jogszabályi rendelkezéseken alapuló elszámolási kötelezettség megszegése esetén pedig a vezető tisztségviselőt kártérítési felelősség terheli „A gazdasági társaságokról” szóló, 1997. évi CXIV. törvény (régi Gt.) 29.§ (1) bekezdésében, illetőleg a 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 30.§ (1) bekezdésébe foglalt rendelkezések alapján.

A jelen ügyben az alperes azt nem tette vitássá, hogy a tevékenységet lezáró mérlegben feltüntetett 252 000 Ft pénzeszköz a felszámolás kezdő időpontjában ténylegesen az adós gazdálkodó szervezet rendelkezésére állt.

Az sem volt vitás az eljárás során, hogy a mérlegben kimutatott pénzeszközből 200 454 Ft-ot az alperes a felszámolónak nem adott át, azzal felé nem számolt el.

Ezért az adott esetben az alperesnek - a peres felek jogviszonyára még irányadó - régi Gt. 29.§ (2) bekezdésén alapuló kártérítési felelőssége kétséget kizáróan megállapítható, amely megállapítás szempontjából érdektelen volt, hogy a felszámolás kezdő időpontjában rendelkezésre állt pénzeszközt az alperes utóbb milyen célra használta fel, még akkor is, ha abból az alperes valóban a felperes hitelezőit fizette ki. A hitelezők ugyanis a követelésükhöz a felszámolás kezdő időpontja után már csak a felperes többi hitelezőivel azonosan, a felszámolási eljárás során juthattak (volna) hozzá.

A fentiekre tekintettel az alperes a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazását alappal sérelmezte a fellebbezésében.

A téves jogi indokolást tartalmazó, azonban érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatásához, vagy hatályon kívül helyezéséhez tehát az alperes fellebbezésében felhozott indokok nem szolgálhattak alapul, figyelemmel arra is, hogy a helyes jogi indokoláshoz szükséges adatok a másodfokú eljárásban rendelkezésre álltak.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét - az indokolásának a jelen határozat indokolásában foglaltak szerinti módosításával - a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért az alperes az ügyvédi munkadíjból eredő saját másodfokú perkiöltségét a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján maga köteles viselni, továbbá köteles megtéríteni a felperes jogtanácsosi munkadíjból származó másodfokú

perköltségét is, amelynek összegét az ítélet tábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján, hivatalból határozta meg, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontjában és az (5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.

Az elsőfokú eljárásban a bíróság az alperes részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett. Ezért „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46.§ (1) bekezdésében megállapított mértékű, le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli, az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3.§ (1) bekezdése és a 14.§-a, valamint a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján.

Debrecen, 2010. július 6.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-